

(อ.ม.๒๘)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อ.ม. อธ. ๓/๒๕๖๓
คดีหมายเลขแดงที่ อ.ม. อธ.๙/๒๕๖๓

ในพระปรมາภิไธยพระมหาภตตริย์ ศาลอภิการ

วันที่ ๑๙ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	ผู้ร้อง
	นายอดิศักดิ์ พรมพา	ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง	อุทธรณ์คัดค้าน	คำพิพากษาศาลอภิการ	หมายของผู้ดำเนิน
ตำแหน่งทางการเมือง	ลงวันที่ ๒๐	เดือน พฤศจิกายน	พุทธศักราช ๒๕๖๒
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์	รับวันที่ ๒๙	เดือน กรกฎาคม	พุทธศักราช ๒๕๖๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำเนินตำแหน่งทางการเมืองจะใช้บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้อง ด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติกรรมอันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินและหนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีในการดำรงตำแหน่งสมាជิกสภากองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร และกรณีเข้ารับตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร ขอให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหาและให้

ຜູ້ຖານກລ່າວຫາພັນຈາກຕຳແໜ່ງເລຂານຸການຍາກອງຄໍກາບຮິຫາຮສ່ວນຈັງຫວັດມຸກດາຫາຮທີ່ດຳຮັງອູ້ໃນປັຈຸບັນ
ກັບລົງໄທຫາອານູາເຂົພາກຮນີ້ພັນຈາກຕຳແໜ່ງສມາຊືກສປາອອງຄໍກາບຮິຫາຮສ່ວນຈັງຫວັດມຸກດາຫາຮມາແລ້ວ
ເປັນເວລາທີ່ນີ້ປີ ແລະ ກຣນີ້ເຂົ້າຮັບຕຳແໜ່ງເລຂານຸການຍາກອງຄໍກາບຮິຫາຮສ່ວນຈັງຫວັດມຸກດາຫາຮ ຕາມ
ພຣະຣາຊບັນຍຸຕີປະກອບຮູ້ຮຽມນູ້ຢູ່ວ່າດ້ວຍກາຮປັ້ງກັນແລະປຣາບປຣາມກາຮຖຸຈິຣິຕ ພ.ສ. ۲۵۶۱
ມາຕຣາ ៨, ១១៤, ១៦៧ ປະມວລກູ້ໝາຍອານູາ ມາຕຣາ ៨

ຜູ້ຖານກລ່າວຫາໃຫ້ກາຮຮັບສາຮກພາຫ

ສາລະວິກາແຜນກົດດີອານູາຂອງຜູ້ດຳຮັງຕຳແໜ່ງທາງກາຮເມື່ອງພິຈາຮນາແລ້ວ ພິພາກຫາ
ຍກຄໍາຮ້ອງ

ຜູ້ຮ້ອງອຸທຣນີ້ຕ່ອທີ່ປະຫຼຸມໃຫ້ສາລະວິກາ

ພິເຄຣະຫົ່ວໍາຄໍາຮ້ອງປະກອບເອກສາຮຕາມຄໍາຮ້ອງແລະຄໍາໃຫ້ກາຮຂອງຜູ້ຖານກລ່າວຫາແລ້ວ
ຂ້ອເທິ່ງຈີງເບື້ອງຕັ້ນຮັບຝຶກຕີວ່າ ຜູ້ຖານກລ່າວຫາໄດ້ຮັບເລືອກຕັ້ງໃຫ້ດຳຮັງຕຳແໜ່ງສມາຊືກສປາອອງຄໍກາບຮິຫາຮ
ສ່ວນຈັງຫວັດມຸກດາຫາຮເມື່ອວັນທີ ២០ ເມສາຍນ ២៥៥១ ແລະພັນຈາກຕຳແໜ່ງເມື່ອວັນທີ ៣៤ ເມສາຍນ ២៥៥៥
ຕ່ອມຜູ້ຖານກລ່າວຫາໄດ້ຮັບແຕ່ງຕັ້ງໃຫ້ດຳຮັງຕຳແໜ່ງເລຂານຸການຍາກອງຄໍກາບຮິຫາຮສ່ວນຈັງຫວັດມຸກດາຫາຮ
ເມື່ອວັນທີ ១ ພຸດຍີກາຍນ ២៥៥៦ ແລະຍັງດຳຮັງຕຳແໜ່ງດັກລ່າວຈນົງປັຈຸບັນ ສາລະວິກາແຜນກົດດີອານູາ
ຂອງຜູ້ດຳຮັງຕຳແໜ່ງທາງກາຮເມື່ອງມີຄໍາສັ່ງໃຫ້ຜູ້ຖານກລ່າວຫາຫຼຸດປົງບັດຫັນທີ່ນັບຕັ້ງແຕ່ວັນທີ ២៨ ເມສາຍນ
២៥៥២ ຜົ່ານີ້ເປັນວັນທີສາລມມີຄໍາສັ່ງໃຫ້ຮັບຄໍາຮ້ອງໄວ້ພິຈາຮນາ ຜູ້ຖານກລ່າວຫາຍື່ນບຸນຍື່ນແສດງຮາຍກາຮທັກພົບສິນແລະ
ໜີ້ສິນແລະເອກສາຮປະກອບຕ່ອຜູ້ຮ້ອງ ກຣນີ້ພັນຈາກຕຳແໜ່ງສມາຊືກສປາອອງຄໍກາບຮິຫາຮສ່ວນຈັງຫວັດ
ມຸກດາຫາຮ ໂດຍໄໝແສດງຮາຍກາຮທັກພົບສິນແລະໜີ້ສິນ ໄດ້ແກ່ ເງິນລົງທຸນ ១ ຮາຍກາຮ ແລະໜີ້ສິນກຣນີ້ຂໍ້ອ່າຍ
ຮຕຍນົດແບບມີເງື່ອນໄຂບັງຄັບ ១ ຮາຍກາຮ ກຣນີ້ເຂົ້າຮັບຕຳແໜ່ງເລຂານຸການຍາກອງຄໍກາບຮິຫາຮສ່ວນຈັງຫວັດ

มุกดาหาร ไม่แสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน ได้แก่ รถยนต์ ๒ คัน และหนี้สินกรณีซื้อขายรถยนต์ แบบมีเงื่อนไขบังคับ ๑ รายการ สำหรับความผิดอาญาฐานจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปักปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร ขาดอายุความทางอาญาและผู้ร้องมีเดิมคำขอส่วนนี้ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยว่า ความผิดอาญาฐานจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปักปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร และกรณีเข้ารับตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร ขาดอายุความ และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี กฎหมายที่บัญญัติในภายหลังไม่ได้บัญญัติว่าการกระทำดังกล่าวเป็นความผิดอีกต่อไป คู่ความไม่อุทธรณ์ จึงเป็นอันยุติไปตามคำพิพากษาศาลมฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องมีว่า เมื่อคดีส่วนอาญาขาดอายุความแล้ว จะนำมาตราการบังคับทางการเมืองตามที่กฎหมายบัญญัติไว้มาบังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่ ที่ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า มาตราการบังคับทางการเมืองตามที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นหลักการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ที่มุ่งเน้นมาตรการบังคับทางการเมืองเป็นหลักอันเป็นมาตรการพิเศษแยกจากมาตรการทางอาญา มาตราการบังคับทางการเมืองจึงมิใช่เป็นเพียงโทษอุปกรณ์หรือโทษข้างเคียงของโทษทางอาญา และไม่ใช่การลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ กรณีจึงไม่อาจนำบทบัญญัติเรื่องอายุความมาใช้บังคับกับมาตรการบังคับทางการเมืองได้ คดีส่วนนี้จึงไม่มีอายุความ นั้น เห็นว่า มาตราบังคับทางการเมืองตามที่กฎหมายบัญญัติ

ไว้ ถือเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในการแสดงออกในฐานะพลเมืองของรัฐอันสืบเนื่องมาจากการกระทำความผิดอาญา โดยศาลจะมีอำนาจบังคับใช้มาตรการบังคับทางการเมืองตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ได้ต่อเมื่อเป็นกรณีที่ศาลได้วินิจฉัยข้อหาด้วน ผู้ต้องจะไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายในเวลาที่กฎหมายกำหนด หรือจะจ่ายเงินบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบซึ่งเป็นความผิดอาญาแล้ว จึงเห็นได้โดยชัดแจ้งว่าโทษทางอาญาและมาตรการบังคับทางการเมืองตามที่กฎหมายบัญญัติไว้เป็นผลจากการวินิจฉัยพุทธิการณ์หรือการกระทำในคราวเดียวกันที่ไม่อาจแบ่งแยกได้ โดยกฎหมายมิได้มีวัตถุประสงค์ที่จะให้มาตรการบังคับทางการเมืองเป็นมาตรการที่แยกออกจากโทษทางอาญาตามที่ผู้ร้องกล่าวข้างต่อไปย่างใด ดังนี้ แม้มาตรการบังคับทางการเมืองตามที่กฎหมายบัญญัติไว้มิใช้โทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๙ ก็ต้องอยู่ภายใต้หลักที่ว่าป้องคดีอาญาและอยู่ในบังคับอายุความทางอาญา เมื่อคดีส่วนอาญาขาดอายุความอันมีผลให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องยื่นระยะที่เป็นปีตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม โดยยังไม่มีการวินิจฉัยข้อเท็จจริงว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดอาญาตามคำร้องหรือไม่ จึงไม่อาจนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษายกคำร้องนั้นชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่มีขึ้น

จึงวินิจฉัยยืน.

นายวงศ์พร จิระภาณ

(อ.ม.๒๔)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อ.ม. อธ.๓/ ๒๕๖๓
คดีหมายเลขแดงที่ อ.ม. อธ.๑๗/ ๒๕๖๓

ในพระปรมาภิไธยพระมหาภัตtriy ศาลาภิการ

วันที่ ๑๙ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	ผู้ร้อง
	นายอดิศักดิ์ พรมมา	ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง	อุทธรณ์คัดค้าน	คำพิพากษาศาลาภิการแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง
ตำแหน่งทางการเมือง	ลงวันที่ ๒๐	เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์	รับวันที่ ๒๙	เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องมีว่า มาตรการบังคับทางการเมืองสามารถ
นำมาบังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาในกรณีคดีขาดอายุความได้หรือไม่ เห็นว่า ผู้ถูกกล่าวหาียนบัญชีแสดง
รายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์กร
บริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร และกรณีเข้ารับตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด
มุกดาหารเมื่อวันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๕๕ และวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ตามลำดับ เมื่อนับถึง
วันยื่นคำร้องและได้ตัวผู้ถูกกล่าวหามาศาลเมื่อวันที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๒ เกินกำหนดห้าปี คดีส่วน

อาญาจึงเป็นอันขาดอยุคความ สิทธินำคดีอาญามาฟ้องย่อมระงับไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๓๙ (๖) ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาความอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง มาตรา ๘ วรรคสาม แม้ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ ศาลก็ไม่อาจพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดได้ จึงเป็นกรณีที่ยังไม่มีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา ศาลมีอำนาจไม่อาจสั่งเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ ที่ศาลฎีกานัดดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษามานั้นชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

จึงวินิจฉัยยืน./

นายเสรี เพศประเสริฐ

(อ.ม.๒๘)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี
ชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อ.ม. อธ.๓ / ๒๕๖๓
คดีหมายเลขแดงที่ อ.ม. อธ.๙ / ๒๕๖๓

ในพระปรมາภิไรยพระมหาภัตtriy ศาลอภิคิ

วันที่ ๑๙ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	ผู้ร้อง
	นายอดิศักดิ์ พรหมทา	ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง	อุทธรณ์คดค้าน	คำพิพากษาศาลอภิคิ	แผนกคดีอาญาของผู้ดำรง
ตำแหน่งทางการเมือง	ลงวันที่ ๒๐	เดือน พฤษภาคม	พุทธศักราช ๒๕๖๒
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์	รับวันที่ ๒๙	เดือน กรกฎาคม	พุทธศักราช ๒๕๖๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะ
ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือ^ก
ปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติกรรมอันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่ง^ก
ทรัพย์สินและหนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในการดำรง^ก
ตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร และกรณีเข้ารับตำแหน่งเลขานุการนายก

องค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร ขอให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา และให้พ้นจากตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหารที่ดำรงอยู่ในปัจจุบัน กับลงโทษ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๗, ๑๖๗ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษา
ยกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์คำร้องประกอบกับเอกสารตามคำร้อง และคำให้การของผู้ถูกกล่าวหาแล้ว
ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังเป็นยุติว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การ
บริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๑ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๙
เมษายน ๒๕๕๕ ต่อมากล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วน
จังหวัดมุกดาหาร เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖ และยังดำรงตำแหน่งจนถึงวันยื่นคำร้อง ศาลฎีกา
แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่นับแต่วันที่
๒๙ เมษายน ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นวันที่ศาลมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้พิจารณา ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการ
ทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วน
จังหวัดมุกดาหาร โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สิน ได้แก่ เงินลงทุน ๑ รายการ และไม่แสดงรายการหนี้สิน
ได้แก่ รายการซื้อขายรถยนต์แบบมีเงื่อนไขบังคับ ๑ รายการ และกรณีเข้ารับตำแหน่งเลขานุการนายก
องค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร ไม่แสดงรายการทรัพย์สิน ได้แก่ รถยนต์ ๒ คัน และไม่แสดง

รายงานหนึ่งสิน ได้แก่ รายงานหนึ่งสินชื่อข่ายรถยนต์แบบมีเงื่อนไข ๑ รายการ ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยว่า ความผิดฐานจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีพ้นจากตำแหน่งในการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร และกรณีเข้ารับตำแหน่งเลขานุการนายกองค์กรบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหารขาดอายุความทางอาญา กับกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีในการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร กฎหมายที่บัญญัติในภายหลังไม่ได้บัญญัติว่าการกระทำเช่นนั้นเป็นความผิดอีกต่อไป คู่ความไม่อุทธรณ์จึงเป็นอันยุติไปตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองคดีคงมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องเพียงประการเดียวว่า มาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ หรือตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ สามารถนำมาบังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาในกรณีคดีขาดอายุความได้ หรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า มาตรการบังคับทางการเมืองเป็นมาตรการพิเศษแยกจากมาตรการทางอาญา มิใช่เป็นเพียงโทษอุปกรณ์หรือโทษข้างเคียงของโทษทางอาญา เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง เป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำการผิดจึงต้องนำมาบังคับแก่คดีนี้ มาตรการบังคับทางการเมืองไม่ใช่โทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๙ ย่อมไม่อาจนำเอาบทบัญญัติเรื่องอายุความมาใช้บังคับได้ มาตรการบังคับทางการเมืองจึงไม่มีอายุความ นั้น เห็นว่า การเพิกถอนสิทธิสมควรรับเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๘๑ หรือการห้ามให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งได้ในพระครุการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง และให้พ้นจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ถือเป็นมาตรการบังคับทางการเมืองอันเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในการแสดงออกในฐานะพลเมืองของรัฐอันสืบเนื่องมาจากกระทำการทำความผิดทางอาญา โดยศาลจะมีอำนาจบังคับใช้มาตรการดังกล่าวไว้ได้ก็ต่อเมื่อเป็นกรณีที่ศาลได้วินิจฉัยข้อหาตามที่ผู้ร้องเสนอว่าผู้นั้นจะไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด หรือจะไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบซึ่งเป็นความผิดอาญา การที่กฎหมายกำหนดให้มาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองรวมเป็นส่วนหนึ่งของคดีอาญาเช่นนี้ จึงไม่อาจแยกออกจากกระบวนการวินิจฉัยความผิดทางอาญาได้ เนื่องจากกฎหมายมิได้มีวัตถุประสงค์จะให้มาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองนี้เป็นมาตรการหลักที่แยกจากโทษทางอาญาดังที่ผู้ร้องกล่าวอ้างแต่อย่างใด ทั้งหากจะถือว่าการบังคับมาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองไม่มีอายุความดังที่ผู้ร้องอุทธรณ์แล้ว ก็อาจจะทำให้ระยะเวลาล่วงเลยไปจนยากที่จะหาพยานหลักฐานมาพิสูจน์ได้ตรงต่อความเป็นจริง อีกทั้งมาตรการบังคับทางการเมืองดังกล่าวเป็นมาตรการเชิงป้องกันการทุจริตจึงต้องบังคับโดยเร็ว มิฉะนั้นหากผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งนั้นไปเกินกว่าห้าปีแล้ว การที่จะบังคับมาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ย่อมเป็นอันไร้ผลโดยสิ้นเชิงซึ่งไม่น่าจะใช่เจตนาของนั้นที่แท้จริงของกฎหมาย เมื่อคดีนี้ขาดอายุความทางอาญาอันมีผลให้สิทธิ์คดีอาญาไม่สามารถฟ้องร้องได้แล้ว แม้ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ ก็ไม่อาจนำมาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.

๒๕๑๖ มาตรา ๘๑ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ มาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษามานั้น ขอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่เข็น
จึงวินิจฉัยยืน.

นางสาวสนา วงศ์เจริญ

(อ.ม.๒๙)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อ.ม. อธ.๓ / ๒๕๖๓
คดีหมายเลขแดงที่ อ.ม. อธ.๑๙ / ๒๕๖๓

ในพระปรมາภิไรยพระมหาภักษัตริย์ ศาลภิคิ

วันที่ ๑๙ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	ผู้ร้อง
	นายอดิศักดิ์ พرحمทา	ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง	อุทธรณ์คัดค้าน	คำพิพากษาศาลาภิคิ แผนกคดีอาญาของผู้ดำรง
ตำแหน่งทางการเมือง	ลงวันที่ ๒๐	เดือน พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๖๒
องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์	รับวันที่ ๒๙	เดือน กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๖๓

ผู้ร้องยืนยันว่า ผู้ร้องได้ดำเนินการตามที่ระบุไว้ในบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติกรรมอันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่ประสงค์ที่จะหลอกลวง แต่ในกรณีที่มีทรัพย์สินและหนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในการดำรงตำแหน่งสามารถสภากองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร และกรณีเข้ารับตำแหน่งเลขานุการนายก

องค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร ขอให้เพิกถอนสิทธิสมัครเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา และให้พ้นจากตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหารที่ดำรงอยู่ในปัจจุบัน กับลงโทษกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีในการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร และกรณีเข้ารับตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙๑, ๑๐๔, ๑๖๗ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

ศาลฎีกางแผนคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษา
ยกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกា

คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องเพียงประการเดียวว่า มาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๙๑ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๓๔ จะนำมาบังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาในกรณีคดีขาดอายุความได้ หรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า มาตรการบังคับทางการเมืองเป็นมาตรการพิเศษแยกมาตราการทางอาญา จึงมิใช่เป็นเพียงโทษอุปกรณ์หรือโทษข้างเคียงของโทษทางอาญา เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๒ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง เป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำการผิดจึงต้องนำมาบังคับแก่คดีนี้ ประกอบกับมาตรการบังคับทางการเมืองไม่ใช้โทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๙ ย่อมไม่อาจนำเอาบทบัญญัติเรื่อง

อายุความมาใช้บังคับได้ มาตรการบังคับทางการเมืองจึงไม่มีอายุความ นั้น เห็นว่า การเพิกถอนสิทธิ์ สมัครเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ หรือการห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งได้ในพระองค์ การเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง และให้พ้นจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง ถือเป็นมาตรการบังคับทางการเมืองอันเป็นการจำกัดสิทธิ์ของบุคคลในการแสดงออกในฐานะพลเมือง ของรัฐอันสืบเนื่องมาจากการกระทำความผิดทางอาญา โดยศาลจะมีอำนาจบังคับใช้มาตรการ ดังกล่าวได้ก็ต่อเมื่อเป็นกรณีที่ศาลได้วินิจฉัยข้อหาตามที่ผู้ร้องเสนอว่าผู้นั้นจะใจเย็นบัญชีแสดง รายการทรัพย์สินและหนี้สินภายในเวลาที่กำหนด หรือจงใจยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและ หนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบซึ่งเป็นความผิดอาญา การที่ กฎหมายกำหนดให้มาตรการบังคับทางการเมืองรวมเป็นส่วนหนึ่งของคดีอาญาเข่นนี้ จึงไม่อาจแยกออก จากการวินิจฉัยความผิดทางอาญาได้ เนื่องได้ว่ากฎหมายมิได้มีวัตถุประสงค์จะให้มาตรการบังคับทาง การเมืองนี้เป็นมาตรการหลักที่แยกจากโทษทางอาญาดังที่ผู้ร้องกล่าวไว้ อ้าง หากการบังคับมาตรการ บังคับทางการเมืองไม่มีอายุความก็อาจจะทำให้ระยะเวลาล่วงเลยไปจนยกที่จะหายานหลักฐานมา พิสูจน์ได้ ดังนี้ แม้มาตรการบังคับทางการเมืองจะมิใช้โทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๙ แต่ก็ย่อมต้องอยู่ภายใต้หลักที่ว่าไปของคดีอาญาร่วมถึงอยู่ในบังคับอายุความทางอาญา เมื่อคดีนี้ขาด อายุความทางอาญาอันมีผลให้สิทธิ์นำคดีอาญามาฟ้องระงับไปแล้วจึงไม่อาจนำมาตรการบังคับทาง การเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการ

(อ.ม.๔๑)

- ๔ -

ทุจวิตร พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ มาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง
ตำแหน่งทางการเมืองพิพากษามานั้น ขอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่เข็น

จังวินิจฉัยยืน.

นางนุจrinทร์ จันทร์พรายศรี

(อ.ม.๒๙)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อ.ม. อธ.๓ / ๒๕๖๓
คดีหมายเลขแดงที่ อ.ม. อธ.๔ / ๒๕๖๓

ในพระปรมາภิไเรยพระมหาภัตtriy ศาลอภิคุณ

วันที่ ๑๙ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง^{คดีหมายเลขดำที่ อ.ม. อธ.๓ / ๒๕๖๓}
นายอดิศักดิ์ พรหมทา ผู้ถูกกล่าวหา^{คดีหมายเลขแดงที่ อ.ม. อธ.๔ / ๒๕๖๓}

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลอภิคุณแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๒๐ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒
องค์คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ รับวันที่ ๒๙ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะใช้บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติกรรมอันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินและหนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร และกรณีเข้ารับตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร ขอให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา และให้พ้น

จากตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหารที่ดำรงอยู่ในปัจจุบัน กับลงโทษทางอาญากรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีในการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร และกรณีเข้ารับตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร ตามพระราชบัญญัติประกอบบัญชีธรรมเนียมจ้างด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๙, ๑๐๗, ๑๖๗ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษา
ยกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงที่คู่ความมีได้โดยไม่ได้รับการยืนยันว่า ผู้ถูกกล่าวหา
ได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน
๒๕๕๗ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๘ ต่อมาผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรง
ตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหารเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๙ และยัง^๑
ดำรงตำแหน่งจนถึงปัจจุบัน ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำสั่งให้ผู้ถูก
กล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่นับแต่วันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นวันที่ศาลมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้
พิจารณา ผู้ถูกกล่าวหาียนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้น
จากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สิน ได้แก่ เงิน
ลงทุน ๑ รายการ และไม่แสดงรายการหนี้สิน ได้แก่ รายการซื้อขายรถยนต์แบบมีเงื่อนไขบังคับ ๑
รายการ และกรณีเข้ารับตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร ไม่แสดงรายการ

ทรัพย์สิน ได้แก่ รถยนต์ ๒ คัน และไม่แสดงรายการหนี้สิน ได้แก่ รายการซื้อขายรถยนต์แบบมีเงื่อนไขบังคับ ๑ รายการ ต่อมากาลวีก้าแพนกอดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยว่า ความผิดฐานจะใช้บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปอกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีพ้นจากตำแหน่งในการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร และกรณีเข้ารับตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหารขาดอายุความทางอาญา กับกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีในการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร กฎหมายที่บัญญัติในภายหลังไม่ได้บัญญัติว่า การกระทำเช่นนั้นเป็นความผิดอีกต่อไป คุณความไม่อุทธรณ์จึงเป็นอันยุติไปตามคำพิพากษาศาลฎีกาแพนกอดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

คดีคงมีปัญหาข้อกฎหมายที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องเพียงประการเดียวว่า มาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ สามารถนำมารับคดีแก่ผู้ถูกกล่าวหาในกรณีคดีขาดอายุความได้หรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า มาตรการบังคับทางการเมืองเป็นมาตรการพิเศษแยกจากมาตรการทางอาญา มิใช่เป็นเพียงโทษอุปกรณ์หรือโทษข้างเคียงของโทษทางอาญา เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง เป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดจึงต้องนำมารับคดีนี้ มาตรการบังคับทางการเมืองไม่ใช้โทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๙ ย่อมไม่อาจนำเอาบทบัญญัติเรื่องอายุความมาใช้บังคับได้ มาตรการบังคับทางการเมืองจึงไม่มีอายุความ นั้น เห็นว่า การห้ามนี้ให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งได้ในพระครุการเมืองเป็นเวลาห้าปีบังแต่วันพ้นจากตำแหน่ง และให้พ้นจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ

ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ถือเป็นมาตรการบังคับทางการเมืองอันเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในการแสดงออกในฐานะพลเมืองของรัฐอันสืบเนื่องมาจากการกระทำความผิดทางอาญา โดยศาลจะมีอำนาจบังคับใช้มาตรการดังกล่าวได้ก็ต่อเมื่อเป็นกรณีที่ศาลได้วินิจฉัยข้อหาตามที่ผู้ร้องเสนอว่าผู้นั้นจะไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายในเวลาที่กำหนด หรือจะใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ การที่กฎหมายบัญญัติให้การกระทำอันเป็นมูลเหตุให้ถูกบังคับด้วยมาตรการบังคับทางการเมือง และมีความรับผิดในทางอาญาโดยมีองค์ประกอบแห่งการกระทำอย่างเดียวกัน เช่นนี้ จึงไม่อาจแยกออกจาก การวินิจฉัยข้อเท็จจริงในส่วนการกระทำความผิดทางอาญาได้ ทั้งหากปล่อยให้สามารถบังคับมาตรการบังคับทางการเมืองโดยไม่มีระยะเวลาจำกัดดังที่ผู้ร้องอุทธรณ์ ก็อาจทำให้ระยะเวลาล่วงเลยไปจนยากที่จะหาพยานหลักฐานมาพิสูจน์ความจริงได้อย่างถูกต้อง มาตรการบังคับทางการเมืองดังกล่าว ย่อมต้องอยู่ภายใต้หลักที่ว่าไปของคดีอาญาเรื่องถึงอยู่ในบังคับอายุความทางอาญาด้วย และเมื่อคดีข้าดอาญาความทางอาญาอันมีผลให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปแล้ว แม้ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพก็ไม่อาจนำมาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ มาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษามานั้น อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่เข้า

จึงวินิจฉัยยืน.

นายประสิทธิ์ เจริญavarika

(อ.ม.๒๘)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อ.ม. อธ.๓/ ๒๕๖๓
คดีหมายเลขแดงที่ อ.ม. อธ.๗/ ๒๕๖๓

ในพระปรมາภิไรยพระมหากาฬศรี ศาลฎีกา

วันที่ ๑๙ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง^{คดีหมายเลขแดง}
นายอดิศักดิ์ พرحمทา ผู้ถูกกล่าวหา^{คดีหมายเลขแดง}

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง	อุทธรณ์คัดค้าน	คำพิพากษาศาลมฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง
ตำแหน่งทางการเมือง	ลงวันที่ ๒๐	เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒
องค์คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	รับวันที่ ๒๙	เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะใช้บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติกรรมอันควรเชื้อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินและหนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร และกรณีเข้ารับตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร ให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหารที่ดำรงอยู่ในปัจจุบัน และเพิกถอนสิทธิสมควรรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา กับ

ลงให้ตามกฎหมายพัฒนาจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร และกรณีเข้ารับตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๗๗ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษา

ยกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงที่คู่ความมีได้ได้แย้งในขั้นอุทธรณ์รับฟังได้ว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๑ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๕ ต่อมาผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖ และยังดำรงตำแหน่งจนถึงปัจจุบัน ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่นับแต่วันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นวันที่ศาลมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้พิจารณา ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพัฒนาจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สิน ได้แก่ เงินลงทุน ๑ รายการ และไม่แสดงรายการหนี้สิน ได้แก่ รายการซื้อขายรถยนต์ ๑ รายการ และกรณีเข้ารับตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร ไม่แสดงรายการทรัพย์สิน ได้แก่ รถยนต์ ๒ คัน และไม่แสดงรายการหนี้สิน ได้แก่ รายการซื้อขายรถยนต์ ๑ รายการ สำหรับคดีส่วนอาญาในความผิดฐานจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีพัฒนาจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การ

บริหารส่วนจังหวัดมุกดาหารและกรณีเข้ารับตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยว่าขาดอายุความแล้ว และความผิดฐานจะใช้เงินบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปักปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีในการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหารคู่ความไม่อุทธรณ์จึงเป็นอันยุติไปตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแล้ว

มีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องเพียงประการเดียวว่า มาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ สามารถนำมาบังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาในกรณีดีขาดอายุความได้หรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า มาตรการบังคับทางการเมืองเป็นมาตรการพิเศษแยกมาตราการทางอาญา โทษการเพิกถอนสิทธิการเลือกตั้งมิใช่เป็นเพียงโทษอุปกรณ์หรือโทษข้างเคียงของโทษทางอาญา เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ กำหนดมาตรการบังคับทางการเมืองไว้แตกต่างจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ กรณีจึงต้องใช้พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ซึ่งเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะที่ความผิดบังคับแก่คดีนี้ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ได้กำหนดมาตรการบังคับทางการเมืองและบทลงโทษทางอาญาแยกต่างหากจากกัน มาตรการบังคับทางการเมืองจึงไม่ใช่การลงโทษทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๙ กรณีจึงไม่อาจนำอาบทบัญญัติเรื่องอายุความตามประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับได้ ทั้งมาตรการบังคับทางการเมือง

ไม่มีกฎหมายบัญญัติเรื่องอายุความไว้เป็นการเฉพาะ การกำหนดมาตรการบังคับทางการเมืองจึงไม่มี
อายุความนั้น เห็นว่า มาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย
การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ และพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ เป็นการจำกัดสิทธิ
ขั้นพื้นฐานของบุคคลในการแสดงออกในฐานะพลเมืองของรัฐอันสืบเนื่องมาจากการกระทำความผิด
ทางอาญา โดยศาลจะมีอำนาจบังคับใช้มาตรการดังกล่าวได้ก็ต่อเมื่อเป็นกรณีที่ศาลได้วินิจฉัยซึ่งขาดว่า
ผู้นั้นจะไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายในเวลาที่กำหนด หรือจะใจเย็นบัญชีแสดง
รายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบซึ่งเป็น
ความผิดอาญา การที่กฎหมายกำหนดให้มาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองรวมเป็นส่วนหนึ่งของคดีอาญา
เช่นนี้ จึงไม่อาจแยกออกจากภาระวินิจฉัยความผิดทางอาญาได้ เห็นได้ว่ากฎหมายมีไว้ตั้งแต่ประสาทจะ
ให้มาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองนี้เป็นมาตรการหลักที่แยกจากโทษทางอาญาดังที่ผู้ร้องกล่าวอ้าง
แต่อย่างใด ดังนี้ มาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองดังกล่าวซึ่งมิใช่โทษตามประมวลกฎหมายอาญา
มาตรา ๑๙ ย่อมต้องอยู่ภายใต้บังคับอายุความทางอาญา เมื่อคดีนี้ขาดอายุความทางอาญาอันมีผลให้
สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปแล้ว แม้ผู้ถูกกล่าวหาจะให้การรับสารภาพ แต่ก็ไม่อาจนำมาตรการ
จำกัดสิทธิทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ
ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ มาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ที่ศาลฎีกาแผนก
คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษามานั้นชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่เข้า

จึงวินิจฉัยยืน./

นายพันธุ์เลิศ บุญเลิยง

(อ.ม.๒๔)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้น
อุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อ.ม. อธ.๓ / ๒๕๖๓
คดีหมายเลขแดงที่ อ.ม. อธ.๙ / ๒๕๖๓

ในพระปรมาภิรัยพระมหาภัตtriy ศาลฎีกา

วันที่ ๑๙ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง^{ผู้ร้อง}
นายอดิศักดิ์ พรหมทา ผู้ถูกกล่าวหา^{ผู้ถูกกล่าวหา}

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลมฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง
ตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๒๐ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒
องค์คณะกรรมการวินิจฉัยอุทธรณ์ รับวันที่ ๒๙ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องเมื่อวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๖๑ ขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำเนินการเมืองโดยชอบด้วยกฎหมาย ไม่ได้กระทำการทุจริตหรือประพฤติอย่างดурธรรมด้วยความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติกรรมอันควรเชื่อได้ว่า มีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินและหนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้ว เป็นเวลาหนึ่งปี ในการดำเนินการเมืองจะยื่นคำร้องเพิ่มเติมได้

ตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร ขอให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา และให้พ้นจากตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหารที่ดำรงอยู่ในปัจจุบัน กับลงโทษทางอาญากรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีในการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร และกรณีเข้ารับตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๖๗ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษา

ให้ยกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกា

พิเคราะห์คำร้องประกอบกับเอกสารตามคำร้อง และคำให้การของผู้ถูกกล่าวหาแล้วข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังเป็นยุติว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๑ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๕ ต่อมาผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖ และยังดำรงตำแหน่งจนถึงปัจจุบัน ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่นับแต่วันที่ ๒๙ เมษายน ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นวันที่ศาลมีคำสั่งให้รับคำร้องไว้พิจารณา ผู้ถูกกล่าวหาายืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สิน ได้แก่ เงินลงทุน ๑ รายการ และไม่แสดงรายการหนี้สิน

ได้แก่ รายการซื้อขายรถยนต์แบบมีเงื่อนไขบังคับ ๑ รายการกรณีพันจากตำแหน่งสมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหารมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ไม่แสดงรายการทรัพย์สิน ได้แก่ เงินลงทุน ๑ รายการ รถยนต์ ๒ คัน และไม่แสดงรายการหนี้สิน ได้แก่ รายการซื้อขายรถยนต์แบบมีเงื่อนไขบังคับ ๑ รายการ และกรณีเข้ารับตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร ไม่แสดงรายการทรัพย์สิน ได้แก่ รถยนต์ ๒ คัน และไม่แสดงรายการหนี้สิน ได้แก่ รายการซื้อขายรถยนต์แบบมีเงื่อนไขบังคับ ๑ รายการ ที่ศาลาวีก้าແຜนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยว่า ความผิดฐานจะใจบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีพันจากตำแหน่งในการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร และกรณีเข้ารับตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหารขาดอายุความทางอาญาดี กับกรณีพันจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีในการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภากองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร กว้างหมายที่บัญญัติในภายหลังไม่ได้บัญญัติว่า การกระทำเช่นนั้นเป็นความผิดอีกต่อไปผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นผู้กระทำการนั้นย่อมพันจากการเป็นผู้กระทำความผิดก็ตี นั้น คู่ความไม่มุทอร์น์จึงเป็นอันยุติไปตามคำพิพากษาศาลาวีก้าແຜนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

คดีคงมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธิณูณ์ของผู้ร้องเพียงประการเดียวว่า มาตรการบังคับทางการเมืองที่ผู้ร้องขอให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ หรือห้ามมิให้ผู้ถูกกล่าวหาดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งได้ในพระครุการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ศาลาวีก้าແຜนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยหรือนับแต่วันที่พันจาก

ตำแหน่งแล้วแต่กรณีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ สามารถนำมำบังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาในกรณีดีที่โทษทางอาญาขาดอายุความได้หรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า มาตรการบังคับทางการเมืองเป็นมาตรการพิเศษแยกจากมาตรการทางอาญา มิใช่เป็นเพียงโทษอุปกรณ์หรือโทษข้างเคียงของโทษทางอาญา เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง เป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำความผิดจึงต้องนำมำบังคับแก่คดีนี้ การลงโทษตามมาตรการบังคับทางการเมืองไม่ใช่การลงโทษทางอาญาตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๙ จึงไม่อาจนำบทบัญญัติเรื่องอายุความตามประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับกับมาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตพ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ได้ การบังคับมาตรการบังคับทางการเมืองจึงไม่มีอายุความนั้น เห็นว่า การเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ หรือการห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งได้ในพระองค์การเมืองเป็นเวลาห้าปีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ถือเป็นมาตรการบังคับทางการเมืองอันเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในการแสดงออกในฐานะพลเมืองของรัฐอันสืบเนื่องมาจากการกระทำความผิดทางอาญา เป็นโทษอุปกรณ์ของโทษทางอาญา โดยศาลจะมีอำนาจบังคับใช้มาตรการดังกล่าวได้ก็ต่อเมื่อเป็นกรณีที่ศาลได้วินิจฉัยชี้ขาดตามที่ผู้ร้องร้องว่าผู้ถูกกล่าวหาจะไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบซึ่งเป็น

ความผิดอาญา การที่กูหมายกำหนดให้มาตรการบังคับทางการเมืองรวมเป็นส่วนหนึ่งของคดีอาญา เช่นนี้ จึงไม่อาจแยกออกจากภาระนิจฉัยความผิดทางอาญาได้ เนื่องจากภาระนิจฉัยมีได้มีวัตถุประสงค์จะให้มาตรการบังคับทางการเมืองนี้เป็นมาตรการหลักที่แยกจากโทษทางอาญาดังที่ผู้ร้องกล่าวอ้างแต่อย่างใด ทั้งหากจะถือว่าการบังคับมาตรการบังคับทางการเมืองยังคงบังคับได้ต่อไปแม้โทษทางอาญาขาดอายุความดังที่ผู้ร้องอุทธรณ์แล้ว ก็อาจจะทำให้ระยะเวลาล่วงเลยไปจนยากที่จะหาพยานหลักฐานมาพิสูจน์ได้ตรงต่อความเป็นจริง ดังนี้ มาตรการบังคับทางการเมืองตั้งกล่าวซึ่งมิใช่โทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๙ แต่เป็นโทษอุปกรณ์ของโทษทางอาญา เมื่อคดีนี้โทษทางอาญาขาดอายุความอันมีผลให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปแล้ว แม้ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ แต่ก็ไม่อาจนำมาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ มาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษาว่าถือเป็นมาตรการบังคับทางการเมืองอันเป็นการจำกัดสิทธิขึ้นเพื่อรักษาของบุคคลซึ่งสืบเนื่องมาจากการกระทำความผิดทางอาญา เมื่อสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับแล้วจึงไม่อาจนำมาตราการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตพ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ มาบังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้นั้นชอบแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

นิจฉัยยืน.

นายประทีป ดุลพินิจธรรม

(อ.ม.๒๘)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดีชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อ.ม. อธ.๓ / ๒๕๖๓
คดีหมายเลขแดงที่ อ.ม. อธ.๙ / ๒๕๖๓

ในพระปรมาภิรัยพระมหาภักษติริย์ ศาลฎีกา

วันที่ ๑๙ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	ผู้ร้อง
	นายอดิศักดิ์ พรมทา	ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลมฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๒๐ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒

องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับวันที่ ๒๙ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะใช้บัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติกรรมอันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่งทรัพย์สินและหนี้สินนั้น กรณีพ้นจากตำแหน่ง กรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี ในการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร และกรณีเข้ารับตำแหน่งเลขานุการนายก

องค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร ขอให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหารที่ดำรงอยู่นับแต่วันที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยและให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง กับขอให้ลงโทษฐานเป็นผู้มีหน้าที่ยื่นบัญชีทรัพย์สินและหนี้สินจริงโดยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช ด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปักปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหารมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปี และกรณีเข้ารับตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๖๗, ๑๙๘ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษา
ยกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์อุทธรณ์ของผู้ร้อง คำร้อง เอกสารประกอบตามคำร้อง และคำให้การของผู้ถูกกล่าวหาแล้ว ข้อเท็จจริงรับฟังเป็นยุติว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๑ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๕ ต่อมาผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖ และยังดำรงตำแหน่งจนถึงปัจจุบัน ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำสั่งให้ผู้ถูกกล่าวหาหยุดปฏิบัติหน้าที่นับแต่วันที่

๒๙ เมษายน ๒๕๖๒ ซึ่งเป็นวันที่ศาลฎีคำสั่งให้รับคำร้องไว้พิจารณา ผู้ถูกกล่าวหาข้อหาด้วยบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพันจากตำแหน่งสมาชิกสภาพองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สิน ได้แก่ เงินลงทุนในหุ้นห้างหุ้นส่วนจำกัดอศิลา ก่อสร้างจำนวน ๕๐๐,๐๐๐ บาท ๑ รายการ และหนี้สินกรณีซื้อขายรถยนต์ยี่ห้อโตโยต้า เลขทะเบียน กข ๘๗๖๘ แบบมีเงื่อนไขบังคับกับบริษัทโตโยต้ามุกดาหาร (๑๙๗๓) จำกัด และกรณีพันจากตำแหน่งสมาชิกสภาพองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหารมาแล้วเป็นเวลา ๑ ปี โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สิน ได้แก่ เงินลงทุนในหุ้นห้างหุ้นส่วนจำกัดอศิลา ก่อสร้าง รถยนต์ยี่ห้อโตโยต้า หมายเลขทะเบียน กข ๘๗๖๘ มุกดาหาร (ทั้งสองรายการเป็นรายการเดียวกับเมื่อครั้งยื่นเมื่อพันจากตำแหน่ง) รถยนต์ยี่ห้อฮอนด้า หมายเลขทะเบียน กข ๔๒๗๐ มุกดาหาร และหนี้สินกรณีซื้อขายรถยนต์ยี่ห้อโตโยต้า กับบริษัทโตโยต้ามุกดาหาร (๑๙๗๓) จำกัด (รายการเดียวกับเมื่อครั้งยื่นเมื่อพันจากตำแหน่ง) กรณีเข้ารับตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สิน ได้แก่ รถยนต์ยี่ห้อโตโยต้า หมายเลขทะเบียน กข ๘๗๖๘ มุกดาหาร (รายการเดียวกับเมื่อครั้งยื่นเมื่อพันจากตำแหน่ง และพันจากตำแหน่งมาแล้ว ๑ ปี) รถยนต์ยี่ห้อฮอนด้า หมายเลขทะเบียน กข ๔๒๗๐ มุกดาหาร (รายการเดียวกับเมื่อครั้งยื่นเมื่อพันจากตำแหน่งมาแล้ว ๑ ปี) และหนี้สินกรณีซื้อขายรถยนต์ยี่ห้อโตโยต้า กับบริษัทโตโยต้ามุกดาหาร (๑๙๗๓) จำกัด (รายการเดียวกับเมื่อครั้งยื่นเมื่อพันจากตำแหน่ง และพันจากตำแหน่งมาแล้ว ๑ ปี) อันเป็นความผิดฐานจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปักปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ กรณีพันจากตำแหน่งในการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาพองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร และกรณีเข้ารับตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร ศาลฎีก้าแผนกคดีอาญา

ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยว่าความผิดฐานจะใช้เงื่อนไขบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาพองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร และกรณีเข้ารับตำแหน่งเลขานุการสมาชิกสภาพองค์การบริหารส่วนจังหวัดขาดอายุความ และสำหรับกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีในการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาพองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร กฎหมายที่บัญญัติในภายหลังไม่ได้บัญญัติว่าการกระทำเช่นนั้นเป็นความผิดอีกต่อไป คู่ความทั้งสองฝ่ายไม่อุทธรณ์จึงเป็นอันยุติไปตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

คดีคงมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องเพียงประการเดียวว่า เมื่อการกระทำของผู้ถูกกล่าวหาตามคำร้อง ฐานจะใช้เงื่อนไขบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบกรณีพ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาพองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร และกรณีเข้ารับตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหารขาดอายุความแล้ว ศาลจะบังคับมาตรการบังคับทางการเมืองแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า มาตรการบังคับทางการเมืองและมาตรการทางอาญาแยกต่างหากจากกัน มิใช่เป็นเพียงโทษอุปกรณ์หรือโทษข้างเคียงของโทษทางอาญา แต่เมื่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ วรรคหนึ่ง เป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำการทำความผิดจึงต้องนำมาบังคับแก่คดีนี้ มาตรการบังคับทางการเมืองไม่ใช้โทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๙ กรณีจึงไม่อาจนำบทบัญญัติเรื่องอายุความมาใช้บังคับได้ การกำหนดมาตรการบังคับทางการเมืองจึงไม่มีอายุความนั้น เห็นว่าการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม

การทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ หรือการห้ามมิให้ดำเนินการเมืองหรือดำเนินการเมืองได้ในพรบการเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง และให้พ้นจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ซึ่งผู้ร้องอุทธรณ์ขอให้นำมาบังคับแก่คดีนี้ ถือเป็นมาตรการบังคับทางการเมืองอันเป็นการจำกัดสิทธิขั้นพื้นฐานของบุคคลในการแสดงออกในฐานะพลเมืองของรัฐ อันสืบเนื่องมาจากการกระทำการใดๆ ทางอาญา โดยศาลจะมีอำนาจบังคับใช้มาตรการดังกล่าวได้ต่อเมื่อเป็นกรณีที่ศาลได้วินิจฉัยชี้ขาดตามที่ผู้ร้องเสนอว่า ผู้นั้นจะไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายในเวลาที่กำหนด หรือจะใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบซึ่งเป็นความผิดอาญา การที่กฎหมายกำหนดให้มาตรการบังคับทางการเมืองรวมเป็นส่วนหนึ่งของคดีอาญาเช่นนี้ จึงไม่อาจแยกออกจากวินิจฉัยความผิดทางอาญาได้ เนื่องจากว่า กฎหมายมิได้มีวัตถุประสงค์จะให้มาตรการบังคับทางการเมืองนี้เป็นมาตรการหลักที่แยกจากโทษทางอาญาดังที่ผู้ร้องกล่าวอ้างแต่อย่างใด ทั้งหากจะถือว่าการบังคับมาตรการจำกัดสิทธิทางการเมืองไม่มีอายุความดังที่ผู้ร้องอุทธรณ์แล้ว ก็อาจจะทำให้ระยะเวลาล่วงเลยไปจนยกที่จะหาพยานหลักฐานมาพิสูจน์ได้ตรงต่อความเป็นจริง อีกทั้งการจำกัดสิทธิดังกล่าวเป็นมาตรการเชิงป้องกันการทุจริตจึงต้องบังคับโดยเร็ว มิฉะนั้นหากผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งนั้นไปเกินกว่าห้าปีแล้ว การที่จะบังคับมาตรการบังคับทางการเมืองย่อมเป็นอันไรผลโดยสิ้นเชิงซึ่งไม่น่าจะตรงตามเจตนาرمณ์ที่แท้จริงของกฎหมาย ดังนี้ มาตรการบังคับทางการเมืองดังกล่าวจึงมิใช้โทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๙ ย่อมต้องอยู่ภายใต้หลักทั่วไปของคดีอาญารวมถึงอยู่ในบังคับอายุความทางอาญา เมื่อคดีนี้ขาดอายุความทางอาญา อันมีผลให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปแล้ว แม้ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ แต่เมื่อคดีส่วน

อาญาขาดอายุความโดยยังไม่มีการวินิจฉัยข้อเท็จจริงว่า ผู้ถูกกล่าวหากระทำการความผิดตามคำร้องการที่ผู้ร้องอุทธรณ์ขอให้ศาลใช้มาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ แก่ผู้ถูกกล่าวหา เท่ากับเป็นการขอให้ศาลอวินิจฉัยพยานกรณีหรือการกระทำการใดก็ได้ที่ต้องนำมาวินิจฉัยในส่วนความรับผิดในทางอาญาที่ขาดอายุความซึ่งสิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปแล้ว จึงไม่อาจนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษายกคำร้องมานั้นชอบด้วยเหตุผลแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

จึงวินิจฉัยยืน/.

นายเกียรติพงศ์ อมาตยกุล

(อ.ม.๒๘)

ความเห็นในการวินิจฉัยคดี
ชั้นอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อ.ม. อธ.๓ / ๒๕๖๓
คดีหมายเลขแดงที่ อ.ม. อธ.๑๙ / ๒๕๖๓

ในพระปรมາภิไเรยพระมหาภักษติริย ศาลฎีกา

วันที่ ๑๙ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง	คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	ผู้ร้อง
	นายอดิศักดิ์ พรหมทา	ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง อุทธรณ์คดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ต้อง
ดำเนินทางการเมือง ลงวันที่ ๒๐ เดือน พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒

องค์คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ รับวันที่ ๒๙ เดือน กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอว่า เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๕ ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้
ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร และพ้นจากตำแหน่งเมื่อ
วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๕ ต่อมาเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรง
ตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร ผู้ถูกกล่าวหาไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการ
ทรัพย์สินและหนี้สินต่อผู้ร้องรวม ๔ รายการกรณีพ้นจากตำแหน่ง และกรณีพ้นจากตำแหน่งมาแล้ว
เป็นเวลาหนึ่งปีในการดำรงตำแหน่งดังกล่าว กับกรณีเข้ารับตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดมุกดาหาร ขอให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา และให้พ้นจากตำแหน่ง

เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร กับลงโทษทางอาญากรณีพันจากตำแหน่งมาแล้วเป็นเวลาหนึ่งปีในการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร และกรณีเข้ารับตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหารตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๗, ๑๖๗ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๑

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้วพิพากษายกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์แล้ว ข้อเท็จจริงที่คู่ความไม่ได้เกียงกันในชั้นอนุทธรณ์รับฟังเป็นยุติว่า เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๑ ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๕๕ ต่อมาเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ผู้ถูกกล่าวหาได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร และยังดำรงตำแหน่งจนถึงปัจจุบัน ผู้ถูกกล่าวหายืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีพันจากตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร แต่ไม่แสดงรายการทรัพย์สิน ได้แก่ เงินลงทุน ๑ รายการ และไม่แสดงรายการหนี้สิน ได้แก่ รายการซื้อขายรถยนต์แบบมีเงื่อนไขบังคับ ๑ รายการ ส่วนกรณีเข้ารับตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมุกดาหาร ผู้ถูกกล่าวหาไม่แสดงรายการทรัพย์สิน ได้แก่ รถยนต์ ๒ คัน และไม่แสดงรายการหนี้สิน ได้แก่ รายการซื้อขายรถยนต์แบบผ่อนชำระ ๑ รายการ

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องว่า กรณีคดีขาดอายุความทางอาญาจะนำมาตรการบังคับทางการเมืองมาบังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า มาตรการบังคับทางการเมืองเป็นมาตรการพิเศษแยกจากมาตรการทางอาญา มิใช่เป็นเพียงโทษอุปกรณ์หรือโทษข้างเคียงของโทษทางอาญา และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ อันเป็นกฎหมายที่ใช้ในขณะกระทำการผิด ซึ่งต้องนำมาบังคับแก่คดีนี้กำหนดมาตรการบังคับทางการเมืองแยกต่างหากจากโทษทางอาญา จึงไม่อาจนำบทบัญญัติเรื่องอายุความตามประมวลกฎหมายอาญามาใช้บังคับกับมาตรการบังคับทางการเมืองซึ่งไม่มีอายุความได้ เนื่องจาก การเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ หรือการห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งได้ในพระครุภาระเมืองเป็นเวลาห้าปีนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง และให้พ้นจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ถือเป็นมาตรการบังคับทางการเมืองอันเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในการแสดงออกในฐานะพลเมืองของรัฐอันสืบเนื่องมาจากกระทำการผิดทางอาญา โดยศาลจะมีอำนาจบังคับใช้มาตรการดังกล่าวได้ก็ต่อเมื่อเป็นกรณีที่ศาลวินิจฉัยชัดตามที่ผู้ร้องเสนอว่า ผู้นั้นจะไม่ยืนบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายในเวลาที่กำหนด หรือจะใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบซึ่งเป็นความผิดอาญา การที่กฎหมายกำหนดให้มาตรการบังคับทางการเมืองรวมเป็นส่วนหนึ่งของคดีอาญาเช่นนี้ จึงไม่อาจแยกออกจากกระบวนการวินิจฉัยความผิดทางอาญาได้ เนื่องจากกฎหมายมิได้มีวัตถุประสงค์จะให้มาตรการบังคับทางการเมืองเป็นมาตรการหลักที่แยกจากโทษทางอาญา หากจะถือว่าการบังคับมาตรการบังคับทางการเมืองไม่มีอายุความดังที่ผู้ร้องอ้างในอุทธรณ์ ก็อาจจะทำให้ระยะเวลาล่วงเลยไปจนยกที่จะหาตรวจสอบหลักฐานมาพิสูจน์ความจริงได้ ทั้งมาตรการดังกล่าว

เป็นมาตรการเชิงป้องกันการทุจริตจึงต้องบังคับโดยเร็ว มิฉะนั้นหากผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งนั้นไปเกินกว่าห้าปี การที่จะบังคับมาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ย่อมเป็นอันไร้ผลโดยสิ้นเชิงซึ่งไม่น่าจะใช่เจตนาرمณ์ที่แท้จริงของกฎหมาย ดังนี้ มาตรการบังคับทางการเมืองดังกล่าวแม้มิใช้โทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๙ ก็ย่อมต้องอยู่ภายใต้หลักทั่วไปของคดีอาชญากรรมถึงอยู่ในบังคับอายุความทางอาญาด้วย เมื่อคดีนี้ขาดอายุความทางอาญาแล้ว อันเป็นผลให้สิทธิสำคัญดีอาญาฯ ฟ้องระงับไป แม้ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพก็ไม่อาจนำมาตรการบังคับทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ มาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิพากษายกคำร้องของผู้ร้องมานั้นชอบด้วยเหตุแล้ว อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่เข็น

จึงวินิจฉัยยืน.

นายนพพร โพธิรังสิตาภรณ์